

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Taskforce Corona Opt-In, per adres LHV
(10)(2e)
Postbus 20056
3502 LB Utrecht

Datum
Betreft Versneld gegevens op HAP en SEH tbv COVID-19

Geachte mevrouw (10)(2e)

Vanwege de COVID-19-crisis is de druk op de zorg toegenomen. Om deze druk te verlichten en om de kwaliteit van zorg zo goed mogelijk te borgen, is het van belang dat de gegevens van de patiënt die noodzakelijk zijn in de detectie, triage en behandeling van een patiënt met of verdacht van het COVID-19-virus zo snel mogelijk op de huisartsenpost (HAP) en de spoedeisende hulp (SEH) kunnen worden geraadpleegd.

De afgelopen week is op verzoek van LHV, InEen, NHG en de Patiëntenfederatie regelmatig contact geweest met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en het Openbaar Ministerie (OM) om tot een beleidslijn te komen om onder voorwaarden af te zien van strafrechtelijke vervolging van overtreding van artikel 15a juncto artikel 15i van de Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg (Wabvpz).

Het afzien van deze vervolging maakt het mogelijk dat de huisarts (speciaal voor dit doel) delen van het medisch dossier van zijn patiënten beschikbaar stelt via een elektronisch uitwisselingssysteem, óók indien de patiënt nog niet eerder uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor raadpleging van zijn gegevens via een elektronisch gegevensuitwisselingssysteem. Gezien de urgente situatie veroorzaakt door het COVID-19-virus ondersteunt de IGJ deze beleidslijn, mede gezien het feit dat er waarborgen aanwezig zijn tegen vermeend misbruik en dat het transparant is voor de patiënt dat van gegevensuitwisseling sprake is. Ook de AP en het OM hebben ingestemd met deze beleidslijn en de voorwaarden waaraan daarbij moet worden voldaan. Concreet betekent dit dat het OM zal afzien van een (strafrechtelijke) vervolging als wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden. Deze beleidslijn wordt tevens gevolgd door IGJ en AP in het kader van haar toezichtstaak.

Uiteraard blijft het mogelijk om tegen de beslissing van het OM om niet te vervolgen een klacht ex art. 12 Sv in te dienen. Het gerechtshof kan dan alsnog vervolging bevelen.

In deze brief geef ik een toelichting op deze beleidslijn.

pSG
DICI0

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T (10)(2e)
F (10)(2e)
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
(10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)
Senior beleidsmedewerker
T (070) 340
M (31) (10)(2e)
(10)(2e) @minvws.nl

Kenmerk
1671180-203964-DICI0

Uw brief

Bijlage(n)

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Toelichting beleidslijn

Om huisartsinformatie te mogen klaarzetten voor het geval van waarneming is volgens de Wabvpz uitdrukkelijke toestemming nodig. Per februari 2020 zijn hiervoor 7,6 miljoen toestemmingen geregistreerd. Een groot deel van de burgers heeft zijn keuze echter nog niet vastgelegd ('blanco'). Op die groep richt zich de beleidslijn.

pSG
D1C10

Kenmerk
1671180-203964-D1C10

De beleidslijn ziet daarmee toe op het tijdelijk, gedurende de COVID-19 crisis, raadpleegbaar maken van voor de zorg benodigde informatie uit de professionele samenvatting (PS)¹ van die burgers die hiervoor nog geen toestemming ('blanco') hebben vastgelegd. Hierin wordt ook meegenomen dat die informatie op de SEH raadpleegbaar is. De bedoeling is dat deze beleidslijn het mogelijk maakt dat de in deze COVID-19-crisis noodzakelijke gegevens op de HAP's en SEH's te raadplegen zijn. Niet raadpleegbaar blijven echter de gegevens van patiënten die uitdrukkelijk geen toestemming hebben verleend.

De duur van deze beleidslijn is in ieder geval tot 1 juni 2020 dan wel zolang er maatregelen van kracht zijn om het COVID-19-virus onder controle te krijgen. Deze beleidslijn heeft dus geen blijvende gevolgen wat betreft de toegang tot de patiëntinformatie na afloop van deze periode. Dit betekent dat teruggekeerd wordt naar de normaaltoestand. De gegevens zijn dan niet langer raadpleegbaar op de HAP's en SEH's, en uitdrukkelijke toestemming als bedoeld in artikel 15a Wabvpz is weer nodig.

In de beleidslijn is opgenomen dat de zorgverlener op HAP of SEH de patiënt mondeling om toestemming vraagt wanneer de noodzakelijke medische informatie bij de huisarts dient te worden geraadpleegd, tenzij de patiënt niet meer in staat is zijn wil te uiten. In dat laatste geval mag de zorgverlener toestemming voor de raadpleging veronderstellen als dat voor de zorgverlening noodzakelijk is.

Normaal gesproken ziet de waarnemend huisarts door opvraging of een PS over de patiënt beschikbaar is. Als die via het informatiesysteem van de HAP is raad te plegen, dan betekent dit dat de patiënt eerder heeft aangegeven toestemming te verlenen voor huisartswaarneming. In de nieuwe situatie kan op de HAP geen onderscheid worden gemaakt tussen patiënten die eerder toestemming hebben verleend en de patiënten van wie onder de Corona Opt-in de PS beschikbaar is. Daarom dient de zorgverlener zowel op de HAP als de SEH de patiënt ter plekke mondeling toestemming te vragen. Dit wordt zodanig ingevuld dat de zorgverlener hiertoe de mondelinge instemming van de patiënt vraagt als hij in gesprek is met de patiënt over de behandeling. Het verdient aanbeveling deze mondelinge instemming in het medisch dossier te noteren. Als patiënt aangeeft dat hij niet wil dat zijn gegevens worden opgevraagd dan zal de zorgverlener de gegevens niet raadplegen. Zo houdt de patiënt de regie over zijn gegevens in deze crisissituatie.

Alleen als een patiënt (of zijn vertegenwoordiger) fysiek of juridisch niet in staat is, zijn wil te uiten, kan de instemmingsvraag achterwege blijven.

Tevens is van belang dat burgers ook als ze nog geen zorgvraag hebben, de

¹ Met een Professionele Samenvatting (PS) wordt een samenvatting van de (medische) gegevens van een patiënt in het huisartsendossier bedoeld die bij waarneming in de avond, nacht en weekenden raadpleegbaar is.

mogelijkheid hebben tot een opt-out. Burgers die niet willen dat hun gegevens beschikbaar worden gesteld, kunnen zich melden bij de huisarts om dit aan te geven of kunnen de keuze doorgeven op volgjezorg.nl. Voor de route volgjezorg.nl moet rekening worden gehouden met enkele dagen verwerkingstijd.

pSG
D1C1O

De gegevens blijven aanwezig in het huisartseninformatiesysteem van de eigen huisarts en worden niet centraal opgeslagen. Op de HAP zijn de gegevens raadpleegbaar via het informatiesysteem van de HAP. Op de SEH zijn ze raadpleegbaar door middel van een tijdelijke raadpleegvoorziening, de zogenaamde 'webviewer'.

Kenmerk
1671180-203964-D1C1O

De beleidslijn is alleen bedoeld voor zorgverleners betrokken bij de behandeling van COVID-19-patiënten, of wanneer de gegevens noodzakelijk zijn voor het beoordelen van patiënten met mogelijke COVID-19-verschijnselen. De beleidslijn richt zich daarmee onder andere op de huisarts, zorgverleners van HAP's en SEH's en daarmee ook op de zogenaamde triagetenten zoals die tijdens deze COVID-19-crisis zijn opgericht.

Actuele medicatie en medicatiehistorie is tot vier maanden terug opgenomen in de PS van de huisarts. In de aanloop naar deze beleidslijn is ook overwogen om de (leveranciers van) apothekers in de beleidslijn op te nemen voor de groep patiënten die nog geen toestemmingskeuze hebben gemaakt voor het delen van informatie over verstrekte medicatie door de apotheek. Uiteindelijk is geconcludeerd dat verbreding van de beleidslijn om meerdere redenen niet opportuun is. Overwegingen die daarbij een rol hebben gespeeld zijn onder andere dat dit het juridisch kader verruimt en het meer vraagt van de ontwikkel- en implementatiecapaciteit van VZVZ en softwareleveranciers.

In de beleidslijn zijn waarborgen opgenomen zoals logging (NEN7513). VZVZ heeft uitgebreide procedures rondom het signaleren van en acteren op vermeend misbruik. Vanwege de mogelijk grotere volumes en nieuwe risico's van gegevensuitwisseling zal de inzet hierop worden geïntensiveerd. Met de 15 leveranciers van zorgsystemen is afgesproken dat de dienstverlening wordt uitgebreid zodat vermoedens van misbruik allemaal direct onderzocht kunnen worden.

Verder kunnen burgers op de volgjezorg.nl website precies zien welke zorgaanbieder wanneer gegevens bij de huisarts opgevraagd heeft en of dat succesvol was. Patiënten kunnen bij vragen hierover contact opnemen met hun zorgverlener of met VZVZ.

Tot slot wijs ik er nog op dat deze beleidslijn niet wegneemt dat het overige reguliere juridische kader gewoon van toepassing blijft. Dit betekent dat de raadpleging nog steeds moet voldoen aan onder meer de Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst (WGBO) en andere juridische eisen van de Algemene verordening gegevensbescherming.

Vanuit het ministerie van VWS en de Taskforce Corona Opt-In zal onder andere door middel van een persbericht communicatie naar burgers verzorgd worden.

Hoogachtend,

Let op: vul A.U.B. de ondertekeninggegevens NIET handmatig in. Dit tekstvak mag ALLEEN worden verwijderd op het moment dat het stuk in 'Printen en Verzenden' zit en de ondertekening volledig is. De ondertekeninggegevens 'naam ondertekenaar' en 'functie ondertekenaar' worden automatisch door Marijolein ingevuld, vlak voordat het stuk ter ondertekening wordt aangeboden.

pSG
D1C10

Kenmerk
1671180-203964-D1C10